

ESG принципи:

от регулации към възможности
за отговорни инвестиции
и партньорства (I част)

Съдържание

03. **ВЪВЕДЕНИЕ**

04. **СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА
УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ**

04. **ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО МЕРКИТЕ
НА ЕС ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ**

05. **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2020/852
ЗА ТАКСОНОМИЯТА**

08. **РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2019/2088 (SFDR)**

Въведение

Със своята комплексност и важност, философията на ESG (Environmental, Social, Governance) и екологичните, социални и управленски критерии за оценка на устойчивостта и обществената отговорност на бизнеса стават все по-съществена част от финансовите и корпоративни стратегии, като продължава и общественият дебат около тях.

Мотивацията зад създаването на единни стандарти и критерии от страна на Европейската комисия, които да дефинират еднозначно задълженията на компаниите по отношение на климатичното и социално въздействие от тяхната дейност, е свързана и с усилията на европейската общност към постигане целите на **Европейската зелена сделка** и **Парижкото споразумение**.

Европейската зелена сделка (12.2019 год.) е своеобразен стратегически план, насочен към трансформация на икономиката и обществото с цел справяне с предизвикателствата на изменението на климата и създаване на устойчиво бъдеще за Европа и нейните граждани. Ключови аспекти на Зелената сделка са:

- Намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на нулева нето емисия на въглерод до 2050 г. Това включва широк набор от мерки, които насърчават енергийната ефективност, използването на възобновяеми енергийни източници, електрификация на транспортния сектор и други.
- Инвестиции в зелени технологии и инфраструктура: Европейската зелена сделка насърчава инвестиции в зелени технологии и инфраструктура, като например възобновяема енергия, интелигентни градове и други.
- Създаване на работни места и стимулиране на икономическия растеж.
- Справедлив и приобщаващ преход: Това включва мерки за подпомагане на общностите и работниците, които биха могли да бъдат засегнати от трансформацията, както и за осигуряване на обучение за новите умения, необходими за зелените работни места.

Парижкото споразумение е международен договор, приет през декември 2015 г. на конференцията на ООН по изменението на климата (COP21) в Париж. Целта на споразумението е да се намали световните емисии на парникови газове с цел ограничаване на глобалното затопляне до 1,5 до 2 градуса Целзий спрямо промишлената епоха.

СТРАТЕГИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

Стратегията на Европейския съюз (ЕС) за устойчиви финанси е инициатива, която цели да насърчи финансовата система да подкрепя и насърчава устойчивото развитие. Тя е част от общите усилия на ЕС за постигане на целите на Парижкото споразумение и Целите за устойчиво развитие на ООН.

Основните елементи на стратегията на ЕС за устойчиви финанси включват:

- Интегриране на екологични и социални критерии в инвестиционните решения и финансовите продукти.
- Поощряване на прозрачността и информираността по отношение на устойчивите инвестиции.
- Улесняване на потока на капитали към устойчивите проекти и бизнес модели.
- Подкрепа на иновациите и технологичното развитие, насочени към постигане на устойчивост.
- Установяване на стандарти и метрики за оценка на устойчивите инвестиции.

ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ ОТНОСНО МЕРКИТЕ НА ЕС ЗА УСТОЙЧИВИ ФИНАНСИ

**Регламент (ЕС) 2020/852 за
Таксономията на устойчивите
инвестиции**

I част

**Регламент (ЕС) 2019/2088 (SFDR) за
таксономията на устойчивите
инвестиции**

I част

**Директива за отчитане на
предприятията относно
устойчивостта (CSRD)**

II част

**Директива за надлежна проверка
относно устойчивостта (CS3D)**

II част

Регламент (ЕС) 2020/852 за Таксономията

Таксономията се отнася до систематизиране и класифициране на икономическите дейности и проекти въз основа на техните екологични, социални и устойчиви критерии.

В контекста на стратегията на Европейския съюз за устойчиви финанси, Таксономията представлява система от стандарти и критерии, които определят кои икономически дейности се считат за устойчиви инвестиции. Тя е инструмент, който помага на инвеститорите и финансовите институции да оценяват и идентифицират проекти и дейности, които са съобразени с устойчивите цели.

Таксономията включва критерии за определяне на устойчивостта на дадена дейност, като например въздействието ѝ върху климата, управлението на ресурсите, социалните аспекти и др. Тези критерии могат да служат за оценка на това дали дадена инвестиция или проект е съвместим с целите за устойчиво развитие и намаляване на емисиите на парникови газове.

За да бъде определена като устойчива, т.е. съобразена с таксономията дейността следва да отговаря на следните критерии:

- 1** Има съществен принос към поне една от екологичните цели:
 - смекчаване на изменението на климата;
 - адаптиране към изменението на климата;
 - устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;
 - преход към кръгова икономика;
 - предотвратяване и контрол на замърсяването;
 - опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.
- 2** Не нанася значителни вреди на никоя от екологичните цели.
- 3** Отговаря на техническите критерии за проверка, установени в Делегираните актове на ЕК.
- 4** В съответствие е с минималните гаранции - изисквания, определени в Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия и Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека.

Задължени лица по Таксономията

Участници на финансовите пазари, които предлагат финансови продукти, свързани със SFDR.

Предприятия, задължени да публикуват нефинансова декларация или консолидирана нефинансова декларация по чл. 19а или чл. 29а от Директива 2013/34/ЕС (NFRD/CSRD).

○ NFRD

- Големи предприятия от обществен интерес с > 500 служители
- Предприятия майки на големи групи, които са предприятия от обществен интерес с >500 служители на консолидирана основа

○ CSRD

- Големи предприятия
- Предприятия майки на големи групи

○ CRSD

- Големи предприятия от обществен интерес с > 500 служители

○ CSRD

- Дъщерни предприятия или клонове на крайно предприятие майка извън ЕС

След идентифициране на своите съобразени с таксономията дейности, докладващата компания следва да оповести какъв е делът на съобразените с таксономията дейности от всички дейности, извършвани от компанията, както и определена качествена информация, предоставяща контекст за докладваните данни.

Ключовите показатели за резултатите (КПР) на таксономията са различни за финансовите и нефинансовите предприятия:

Срокове и предмет на докладване

Докладването по различни теми се случва поетапно, за да имат възможност задължените лица да се подготвят, както и да има налице публикувана информация от други предприятия.

Докладването по допустимост предхожда докладването по съобразност.

2022 г. (за ФГ 2021)

Относно целите Сметчаване и Адаптиране

- Нефинансови предприятия докладват по допустимост, т.е., дела на допустимите и недопустимите за таксономията икономически дейности от общия си оборот, капиталовите и оперативните разходи (оборот, КР и ОР) и съответната качествена информация;

- Финансови предприятия - допустимост, т.е., съотношението от общите активи на експозиции, които са съответно допустими или недопустими икономически дейности съгласно таксономията и др.

2023 г. (за ФГ 2022)

Относно целите Сметчаване и Адаптиране

- Нефинансовите предприятия докладват по съобразност, т.е., „зелен“ оборот, КР и ОР;
- Финансовите докладват допустими за таксономията дейности.

2024 г. (за ФГ 2023)

Относно целите Сметчаване и Адаптиране

- Нефинансовите предприятия докладват по съобразност, както през 2023. Допълнително имат една година сравнителна информация
- Финансовите предприятия докладват по съобразност за първи път

Относно останалите екологични цели

- Нефинансовите и финансовите предприятия докладват по допустимост, заедно със съответната качествена информация.

2025 г. (за ФГ 2024)

- Нефинансовите предприятия докладват по съобразност за всички екологични цели.

- Финансовите предприятия докладват съобразност по отношение на целите Сметчаване и адаптиране, и по допустимост – относно останалите екологични цели.

2026 г. (за ФГ 2025)

- Нефинансовите и финансовите предприятия докладват по съобразност относно всички екологични цели.

Регламент (ЕС) 2019/2088 (SFDR)

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) е регламент, който цели да установи правила за разкриване на информация за устойчивостта на финансовите продукти в ЕС.

Целта на регламента е да осигури по-голяма яснота и прозрачност по отношение на устойчивостта на инвестициите и финансовите продукти, предоставяни на пазара. Той установява изисквания за разкриване на информация относно начина, по който инвестиционните продукти вземат предвид екологичните, социалните и управленски аспекти (ESG критерии) в инвестиционния процес.

SFDR влиза в сила в няколко фази, като първата фаза вече се прилага от март 2021 г. Този регламент ще има значително въздействие върху финансовия сектор в ЕС, като ще насърчи финансовите институции да вземат предвид устойчивостта в инвестиционните си стратегии и да предоставят по-ясна информация на клиентите си за екологичните и социалните последици на техните инвестиции.

Задължени лица по SFDR

○ Участници на финансовите пазари

- застрахователно дружество, което предоставя основаващ се на застраховане инвестиционен продукт (ОЗИП);
- инвестиционен посредник, предоставящ услуги по управление на портфейл;
- институция за професионално пенсионно осигуряване;
- създател на пенсионен продукт;
- управители на допустим фонд за социално предприемачество;
- доставчик на паневропейски персонален пенсионен продукт;
- управител на допустим фонд за рисков капита;
- управляващо дружество на предприятие за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (управляващо дружество на ПКПЦК); кредитна
- институция, предоставяща управление на портфейл.

○ Финансови съветници

- застрахователен посредник – застрахователно консултиране във връзка с ОЗИП
- застрахователно дружество – застрахователно консултиране във връзка с ОЗИП;
- кредитна институция - инвестиционно консултиране;
- инвестиционно дружество - инвестиционно консултиране;
- ЛУАИФ - инвестиционно консултиране;
- управляващо дружество на ПКПЦК - инвестиционно.

○ Финансови продукти

- портфейл, управляван съгласно Директивата за пазарите на финансови инструменти (MiFID);
- пенсионен продукт;
- пенсионна схема.

Оповестявания по директива SFDR

Оповестявания на ниво предприятие

Оповестяванията на ниво предприятие по директива SFDR са информационни документи, които финансовите институции и компании (участници на финансовите пазари, финансови консултанти) трябва да предоставят, за да се съобразят с изискванията на регламента. Тези документи са насочени към разкриване на информация относно начина, по който предприятието интегрира екологични, социални и управленски аспекти (ESG критерии) в своите инвестиционни процеси и продукти.

Както участниците на финансовите пазари (УФП), така и финансовите консултанти имат задължение да оповестяват данни, свързани с:

- ▶ Политики за интегриране на риска - информация относно политиките за интегриране на рисковете за устойчивостта в процеса на вземане на инвестиционни решения или при предоставяне на консултантска услуга;
- ▶ Политика за възнагражденията - как политиките за възнагражденията са съобразени с интегриране на рисковете за устойчивостта в дейността
- ▶ Основни неблагоприятни въздействия (PAI):
 - дали УФП вземат предвид PAI на инвестиционните решения върху факторите за устойчивост (Ако да: декларация за политиката за надлежна проверка по отношение на тези въздействия);
 - дали PAI върху факторите за устойчивост се вземат предвид при предоставянето на инвестиционни съвети, ако е така, описват процеса на подбор на финансовите продукти, за които се предоставят съвети;

Оповестявания на ниво продукт

Оповестяванията на ниво продукт по директива SFDR се отнася до предоставянето на информация от страна на финансовите институции и компании (участници на финансовите пазари, финансови консултанти) за това какви устойчиви практики и характеристики са вградени в конкретен техен продукт или услуга.

Важно е да се има предвид разликата между съобразена с Таксономията дейност (виж стр. 5) и устойчива инвестиция по смисла на SFDR. Както ще стане ясно по-долу, разликата между двете концепции е в обхвата и аспектите на устойчивост, които включват.

Тъй като при устойчивите инвестиции по смисъла на SFDR също говорим за екологични цели, то тук трябва да знаем, че същите включват екологичните цели съгласно **Таксономията** (дефинирани са **6 екологични цели**, обособени в две отделни групи: **Цели за климата** - Смекчаване на изменението на климата и Адаптиране към изменението на климата) и **Цели в други екологични области** (Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси, Преход към кръгова икономика, Предотвратяване и контрол на замърсяването, Защита и възстановяване на биоразнообразието и екосистемите).

Оповестявания на ниво продукт

Устойчива инвестиция по списъла на SFDR е:

инвестиция в стопанска дейност, която

допринася за постигане на екологична цел, измерима например чрез:

- ключови показатели за ефективност на ресурсите по отношение на използването на енергия, възобновяема енергия, суровини, вода и земя
- ефективност при генерирането на отпадъци и емисии на парникови газове
- ефективност по отношение на въздействието върху биоразнообразието и кръговата икономика

или **допринася за постигането на социална цел**, по-специално инвестиция, която

- допринася за преодоляване на неравенството
- насърчава социалното сближаване, социалната интеграция и трудовите правоотношения
- инвестиция в човешки капитал или
- инвестиция в общности в неравностойно икономическо или социално положение

При условие, че тези инвестиции не засяга значително нито една от посочените цели и дружествата, в които се инвестира, следват добри управленски практики, по-специално по отношение на:

- стабилни управленски структури
- отношения със служителите
- възнаграждения на персонала
- спазване на данъчното законодателство

